

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur dicatur in ore Virginum non fuisse inuentum mendacium? Et in ore eorum non est inuentum mendacium, sine macula enim sunt ante thronum Dei. Sectio VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

continetur, vt iam supra ex Hieronymo docuimus, adhuc peculiare esse virginibus sequi Agnum, quocūque ierit, cum omnes eius virtutes æmulari suo modo possint, quod de aliis sanctis, qui virgines non fuerint, dici non potest: cum reliquis virtutibus non contineatur virginitas. Caterū planior ea nobis videtur expositio commemorari his verbis à Ioanne peculiare quoddam virginum priuilegium, qui agnū in cælo semper, quocūque ierit, comitentur, & prosequantur, nihilque aliud significari, quàm Agnū virginibus præcipuè delectari, ita vt à suo latere eos nunquam velit discedere. Scilicet sequuntur Agnum, quocūque ierit tanquam Regum citharædi, quos Princeps ille cælestis solet secum ad suā, suorumque omnium oblectationem ducere. Sicut igitur Reges, ac Principes, quocūque eunt, ducere solent secum citharædos, ita Christus semper secum Virgines. Quæ sanè ratio innuitur à Ioanne: nā postquam Virgines citharædos, citharædique appellasset, dixissetque vidisse se illos cum Agno pulsantes citharas, & canentes, pauld post subiunxit: *Hi sequuntur Agnum, quocūque ierit.* Peculiare etiam priuilegium Virginum agnoscit hoc loco auctor libelli de laude virginum tatis, qui inter opera D. Hieronymi circumfertur. *Sequitur, inquit, Agnum quocūque ierit, quia nullus ei locus in illa cælesti aula clauditur, sed cuncta eius Diuinorum mansionum habitacula referantur.* Itaque iuxta banc expositionem peculiare quoddam virginum priuilegium, summæque cum Christo familiaritas explicatur.

Cur dicatur in ore Virginum non fuisse inuentum mendacium?

Et in ore eorum non est inuentum mendacium, sine macula enim sunt ante thronum Dei.

SECTIO VIII.

I. Aliam quoque laudem non medio crem Ioannes virginibus tribuit. *In ore*

inquit, eorum non est inuentum mendacium, sine macula enim sunt ante thronum Dei. Pro cuius illustriori cognitione, aduerte mendacium in sacris literis usurpari in primis pro rebus vanis, nihilque solidi habentibus, veluti Psalm. 4. *Filij hominum usquequo graui corde? ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium?* id est, cur diligitis ea, quæ carnis sunt, & mudi quæ vana omnino sunt, & mendacij plena, hoc est, nihil solidi, verique boni continent? D. Hieronymus ita transtulit. *Filij viri usquequo inclyti mei ignominiosè diligitis vanitatem querentes mendacium?* vt ipse Deus loquatur, hominibusque suæ originis nobilitatem ante oculos proponat, quasi dicat: O vos inclytæ, & sublimes creature quousque vestræ dignitatis immemores ad vestram ignominiam vana, & fallacia diligitis? seu vt alij interpretantur: *Quousque gloriam meam vertitis in ignominiam?* Secundò, (quæ acceptio ex priore ortum habet) sumitur pro idolis. Hier. 8. *Quare auersus est populus iste in Hierusale auersione contentiosus apprehenderunt mendacium, & noluerunt reuerti.* Sic enim interpretatur D. Hieron. Tertiò, sumitur pro peccato mentiendi, quæ est germana verbi

Mendacium pro quibus usurpatur in sacris.

Psal. 4. 3.

D. Hiero.

Mundana omnia mendacium.

Hier. 8. 5.

D. Hieron.

Iob. 13. 3.

Prou. 10. 4.

Homo mendax pascit ventos.

Septuag.

frequentissimæque acceptio veluti Iob. 13. *Sed nomen ad omnipotentem loquar, & disputare cum Deo cupio, prius res ostendens fabricatores mendacij.* Vbi obiter aduerte esse quosdam veluti mendaciorum artifices, qui artem mentiendi profitentur quos propterea Iob appellat *fabricatores mendacij* quasi proprios huius operis artifices. Eodem modo sumitur mendacium, Prou. 10. *Qui nititur mendacium, hic pascit ventos, idem autem ipse sequitur aues volantes:* quanquā multo aliter, & in Hebræo, & apud Septuaginta legitur. Id quod duobus modis accipi potest. Vno modo, vt fit sensus, hominem mendacem pascere, id est, alere ventos, sicut pastor gregem suum pascit altero, vt pascat ventos, id est, pascatur ventis, sicut oues pascunt herbam:

bam: & vtraque expositio significat rem omnino inutilem esse mendacium, quâ-
uis prior videatur textui magis continere, eo quod statim subiungitur, *Idem au-*
tem ipse sequitur aves volantes, quod tam inutile est, quâ ventos quasi gregem pascere. II.

Igitur in ore virginum dicitur non fuisse inuentum mendacium: primo quia non
inanes, & fallaces carnis illecebras seclati sunt, sed veram, solidam que voluptatē,
quæ virginitate continetur, cuius dulcedinem sentiebat sponsa Cant. i. cū puris-
simorum vberum sponfi suauitate experta dicebat, *Meliora sunt vbera tua vino*, id-
est, tuæ o sponse, deliciae sunt omni vino carnalis voluptatis dulciores: cui expositio-
ni accinit, quod alij vertunt ex Hebraeo. *Boni sunt amores tui pra vino*. Secundo.
Non est inuentum in ore virginum mendacium, quia ab heresi, & idololatria, que
maximè Antichristi tempore vigebunt, longissimè aberunt. Ratio verò est, quia
maxima ad idolorum cultum, & heresim dispositio est carnis licentia, effrenata-
que libido, inde enim est, quod Salomon ardentissimè scaminarum amore ca-
pus sequutus est Deos alienos, colebatque; Astartem Deam Sidoniorum, & Cha-
mos Deum Moabitarum, & Moloch idolum Ammonitarum, & edificauitque fan-
um Chamis idolo Meab in monte, quod est contra Hierusalem, & Moloch ido-
lo filiorum Ammon, atque in hunc modum fecit vniuersis vxoribus suis alienigen-
nis, quæ adolebant thura, & immolabant Diis, vt refertur. 3. Reg. 11. E contrario
Paulus fidem cum castitate coniungit. i. ad Tim. 4. *Exemplum esto fidelium in verbo,*
in conuersatione, in charitate, in fide, in castitate: & in eadem epist. c. 2. *Obsecro orationes*
fieri pro Regibus, & pro omnibus, qui in sublimitate sunt constituti, vt tranquillam vitam aga-
mus in omni pietate, & castitate, vbi pietas cum castitate copulatur. Aduerte obiter
ex Regibus, & Principibus castitatem regni pendere, siquidem Apostolus obsec-
rat, vt oremus pro Regibus, vt tranquillam vitam agamus cum castitate.

Tertiò. In ore virginum non est inuentum mendacium sumpto mendatio, vt
veritati in dictis opponitur, quoniam cum virgines soli Deo placere studeant, non
est, cur hominibus fauoris conciliandi gratia vel mentiantur, vel blandiantur:
quod enim adulari etiam mentiri sit, per se periculum est ex illis verbis Pl. 65. *In mul-*
titudine virtutis tuae mentitur tibi inimicus tuus, Quo loco vates Regius cū Deo loquitur
hoc sensu: Inimici tui cū se viderint te superatos, & oppressos, timetis deinceps
tuæ potentie magnitudinē adulabunt tibi, cum te potentē, & inuictū, verum que
Deū predicabunt, in qua quidē predicatione se mentiri putabunt, eū te Diis suis an-
teponēt. Commemoratur autē à Ioan. tanquā prerogatiua quedā virginū eximia
non inueniri in ore ipsorum mendaciū, eo quod laus maxima sit vera esse, & in
paucissimis reperitur. Vnde Osee 4. dicitur *Maledictū, & mendaciū, & homicidium,*
& furtū mundauerunt: & Esai. *Corruit in platea veritas, & aequitas non potuit ingredi, & fa-*
lta est veritas in obliuione. Verè, in quâ, non potest ingredi veritas, quomā vbiq; clau-
dicat: raro enim integrâ veritatē homines loquuntur, iuxta illud Psal. 11. *Diminuta*
sunt veritates à filijs hominum. Sed hinc iam oritur illa dubitatio, quâ hoc loco à ple-
risque excitatur: videtur enim hæc Ioan. sententia eum illo Davidico testimonio
pugnare Psal. 15. *Ego dixi in excessu meo: Omnū homo mendax.* Quo testimonio vtitur
Paulus ad Rom. 3. Verum hæc optimè concinunt: est enim omnino homo mendax
natura sua, fallere que, ac mentiri potest, cui non repugnat aliquos nunquā de fa-
cto mentiri. Porro est aduertendum pro eo quod nos habemus, *in excessu*, Græcè esse
excessus, Hebraicè verò, *in stupore meo*, vt transtulit D. Hieron. alij in *festinatione mea*,
quod etiam est trepidantium. Itaque excessus hoc loco non significat cōtempla-
tionis ecstasim vt perique malè existimant, sed stuporem, trepidationem, fugam,
discessum, præcipitè euasione: loquitur enim David de fuga, & trepidatione sua,

Ddd iij

Virginitate
voluptas so-
lida continetur.

Cant. 1. 2.
Libido est
maxima ad
heresim dis-
positio.

3. Reg. 11.
1. Tim. 4. 12.
Castitas con-
ducit ad fidē.
Ibid. 2. 3.
Ex regibus
regni pendet
castitas.

Virgines sunt
veraces.
Psal. 65. 3.

Osee 4. 2.
Esai 59. 14.
Integritatem
veritatem raro
loquuntur
homines.
Psal. 11. 1.
Psal. 115. 15.
Explicatur
locus.
Psal. 115.

Rom 3.3.

Dauid in
Deo maxi-
ma fiducia.

cum eum Saul persequeretur, significatque se destitutum penitus ab hominibus, à quibus auxilium sperabat, ideoque omnes homines appellat mendaces, & fallaces in quibus non sit confidendum. Sed aliam quoque expositionem confiteri cogimur propter Paulum, qui ad Rom. 3. mendacem eo locum sumit prout opponitur veraci, cum ait. *Nunquid incredulitas illorum fidem Dei euacuauit? Absit. Est autem Deus verax, omnis autem homo mendax.* Quare iuxta hanc Pauli interpretationem ita loquitur Dauid. Multi in mea fuga actum de me existimarunt, putantes me nullo pacto regnaturum: at ego in causa fuga, rerumque mearum conuersione in Deo spem fixam habens credidi, & speraui Deum suam fidem mihi de regno datam seruaturum, dixitque omnem hominem, qui contra sentiret, falli, decipi, mentiri. Qui locus ita explicatus illustris est ad commendandam in Deo fiduciam, cum pericula, calamitatesque acciderint.

COMMENTARIUM SECUNDVM EXEGETICVM.

DE TRIBVS ANGELIS, QUI IOANNI APPARVERUNT, & voce illa audita de celo. Beati mortui, qui in Domino moriuntur.

Visio imaginaria proponitur, & explicatur

SECTIO PRIM A.

I.

RECELLENTEBVS virginum laudibus, & gloriosis, ac illustribus titulis explicatis docet Ioannes vidisse alterum Angelum volantem per medium celi, habentis Euangelium æternum, ut euangelizaret sedentibus super terram, magna que voce dixit: *Time Domini, & date illi honorem, quia venit hora iudicij eius, in quo Angelo significari multos prædicatores illius temporis, qui Euangelium æternum, id est, in quo salus æterna continetur, prædicare debeant, & nuntiare que mortalibus imminentem iudicij diem, est multorum sententia, que nobis probatur, eamque sequuntur Beda, Rupert, D. Anselm, Tycon. Ansbort, Scalij. Addit Ioannes alium quoque Angelum sequutum esse dicentem: *Ceciderit, cecidit Babilon illa magna, quæ a vino ore fornicationis suæ potauit omnes gentes: quæ de se fusè disputadimus ad caput 17. & 18.* Deinde tertium adhuc Angelum visum fuisse, qui dicebat voce magna: *Si quis adorauerit bestiam, & imaginem eius, & acceperit charactrem in fronte sua, aut in manu sua, & hic bibet de vino iræ Dei, quod misit in calice ira ipsius: per quæ etiam Angelum similiter alij prædicatores accipiendi sunt, qui diuinis comminationibus homines à sequendo Antichristo auocabit. Possimus quoque hos Angelos ad visionem imaginariam referre, ut scilicet visus sibi sit Ioan. eiusmodi Angelos intueri, & audire ita loquentes, ut ipse quæ videbat, & audiebat, literis mandaret: non quòd Angeli & cionatores futuros temporis Antichristi representarent. Docet præterea audiuisse se vocem de celo, dicentem sibi: *Scribe: Beati mortui, qui in Domino moriuntur: amodo iam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis: opera enim illorum sequuntur illos. Quæ sententia est iam à nobis deinceps explicanda.***

Explicatur